Verwijzingen werkboek

5-11 NOVEMBER

SCHATTEN UIT GODS WOORD | JOHANNES 20, 21

'Heb je mij meer lief dan deze?'

***nwtsty* aantekeningen bij Jo 21:15, 17**

zei Jezus tegen Simon Petrus: Jezus en Petrus voerden dit gesprek kort nadat Petrus drie keer had gezegd dat hij Jezus niet kende. Jezus stelde Petrus drie indringende vragen over zijn liefde voor hem, wat Petrus uiteindelijk 'verdrietig' maakte (Jo 21:17). In Jo 21:15-17 worden twee verschillende Griekse werkwoorden gebruikt: *agapao* (liefhebben) en *fileo* (gehecht zijn aan). Twee keer vroeg Jezus aan Petrus: 'Heb je me lief?' Beide keren zei Petrus nadrukkelijk dat hij aan Jezus 'gehecht' was. Tot slot vroeg Jezus: 'Ben je aan mij gehecht?' Opnieuw bevestigde Petrus dat. Elke keer dat Petrus zijn liefde bevestigde, beklemtoonde Jezus dat die liefde en gehechtheid hem moesten motiveren om Jezus' discipelen — zijn **lammeren** of 'schaapjes' — geestelijk te **voeden** en te 'weiden' (Jo 21:16, 17; 1Pe 5:1-3). Jezus gaf Petrus de kans om zijn liefde drie keer te bevestigen en vertrouwde hem vervolgens de zorg voor de schapen toe. Op die manier liet Jezus er geen twijfel over bestaan dat hij het Petrus had vergeven dat hij hem drie keer had verloochend.

heb je mij meer lief dan deze?: Grammaticaal kan het zinsdeel 'meer dan deze' op meerdere manieren worden opgevat. Sommige geleerden geven de voorkeur aan de betekenis 'heb je mij meer lief dan je deze andere discipelen liefhebt?' of 'heb je mij meer lief dan deze discipelen mij liefhebben?' Maar waarschijnlijk wordt bedoeld 'heb je mij meer lief dan deze dingen?', dat wil zeggen de vissen die ze vingen of de dingen die verband hielden met de visserij. Het vers brengt dus kennelijk de gedachte over: 'Heb je mij meer lief dan materiële dingen of doelen? Zo ja, voed dan mijn lammeren.' Die vraag zou passend zijn gezien Petrus' verleden. Hoewel hij een van Jezus' eerste discipelen was (Jo 1:35-42), ging hij Jezus niet meteen fulltime volgen. Integendeel, hij ging terug naar de visserij. Een aantal maanden later haalde Jezus Petrus bij dat goedlopende bedrijf weg om een 'visser van mensen' te worden (Mt 4:18-20; Lu 5:1-11). Kort na Jezus' dood kondigde Petrus aan dat hij weer ging vissen, en andere apostelen sloten zich bij hem aan (Jo 21:2, 3). Waarschijnlijk wil Jezus Petrus hier duidelijk maken dat hij een belangrijke keus moet maken: zou hij in zijn leven prioriteit geven aan de visserij, afgebeeld door de vissen die voor hem lagen, of aan het geestelijk voeden van Jezus' lammeren, zijn volgelingen? — Jo 21:4-8.

Voor de derde keer: Petrus had zijn Heer drie keer verloochend. Nu gaf Jezus hem de kans om zijn gevoelens drie keer te bevestigen. Toen Petrus dat deed, zei Jezus tegen hem dat hij die liefde en gehechtheid moest tonen door zijn heilige dienst boven alle andere dingen te stellen. Samen met andere verantwoordelijke broeders moest Petrus Christus' kudde van trouwe volgelingen voeden, versterken en weiden. Ook al waren ze gezalfd, ze hadden geestelijk voedsel nodig (Lu 22:32).

Graven naar geestelijke juweeltjes

***nwtsty* aantekening bij Jo 20:17**

Houd me niet vast: Het Griekse werkwoord *haptomai* kan 'aanraken' betekenen of 'zich vasthechten aan', 'vasthouden aan'. Sommige vertalingen geven Jezus' woorden weer als: 'Raak me niet aan.' Maar het bezwaar van Jezus was niet dat Maria Magdalena hem aanraakte, want hij vond het ook niet erg toen andere vrouwen die hem na zijn opstanding zagen 'zijn voeten vastpakten' (Mt 28:9). Blijkbaar was Maria Magdalena bang dat Jezus op het punt stond naar de hemel op te stijgen. Omdat ze heel

graag bij haar Heer wilde zijn, hield ze hem vast en wilde ze hem niet laten gaan. Om Maria ervan te verzekeren dat hij nog niet wegging, zei Jezus tegen haar dat ze hem niet moest vasthouden maar naar zijn discipelen moest gaan om hun te vertellen dat hij uit de dood was opgestaan.

***nwtsty* aantekening bij Jo 20:28**

Mijn Heer en mijn God!: Lett.: 'De Heer van mij en de God (*ho theos*) van mij!' Sommige geleerden vatten dit op als een uitroep van verbazing die tegen Jezus werd uitgesproken maar eigenlijk was gericht tot God, zijn Vader. Andere beweren dat volgens het oorspronkelijke Grieks de woorden tot Jezus gericht moeten zijn. Zelfs als dat zo zou zijn, kan de bedoeling van de uitspraak 'Mijn Heer en mijn God' het best begrepen worden in de context van de hele geïnspireerde Schrift. Uit het verslag blijkt dat Jezus eerder zijn discipelen de boodschap had gestuurd: 'Ik stijg op naar mijn Vader en jullie Vader en *naar mijn* God en jullie God.' Er is dus geen reden om te geloven dat Thomas dacht dat Jezus de almachtige God was. (Zie aantekening bij Jo 20:17.) Thomas had gehoord dat Jezus tot zijn 'Vader' bad en hem 'de enige ware God' noemde (Jo 17:1-3). Misschien heeft Thomas Jezus om de volgende redenen met 'mijn God' aangesproken: Hij beschouwde Jezus als 'een god' maar niet als de almachtige God. (Zie aantekening bij Jo 1:1.) Of misschien sprak hij Jezus op eenzelfde manier aan als aanbidders van God engelen van Jehovah aanspraken, zoals terug te vinden is in de Hebreeuwse Geschriften. Thomas zal de verslagen hebben gekend waarin personen, of soms de schrijver van het Bijbelverslag, tegen of over een engel spraken alsof hij Jehovah God was. (Vergelijk Ge 16:7-11, 13; 18:1-5, 22-33; 32:24-30; Re 6:11-15; 13:20-22.) Hij kan Jezus dus ook 'mijn God' hebben genoemd omdat hij Jezus als de vertegenwoordiger en woordvoerder van de ware God erkende.

Sommigen zeggen dat het gebruik van het Griekse bepaald lidwoord vóór de woorden voor heer en god erop duidt dat die woorden op de almachtige God slaan. Maar in deze context kan het gebruik van het lidwoord gewoon met de Griekse grammatica te maken hebben. Gevallen waarbij in het Grieks een zelfstandig naamwoord in de nominatief met het bepaald lidwoord als vocatief wordt gebruikt, kunnen worden geïllustreerd met een letterlijke vertaling van teksten als Lu 12:32 (lett.: 'de kleine kudde') en Kol 3:18–4:1 (lett.: 'de vrouwen', 'de mannen', 'de kinderen', 'de vaders', 'de slaven' en 'de meesters'). Een letterlijke vertaling van 1Pe 3:7 zou 'de mannen' luiden. Aan de hand van het gebruik van het lidwoord is dus niet vast te stellen wat Thomas met zijn uitspraak bedoelde.